

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 203. — ŠTEV. 203.

NEW YORK, MONDAY, AUGUST 30, 1926. — PONDELJEK, 30. AVGUSTA 1926.

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV

DEMONSTRACIJE NEMŠKIH NACIJONALISTOV

Nemški rojalisti so počastili vojne žrtve. — Bavarski "kralj" je bil središče velikega sestanka "cesarske" armade v Niremburgu. — Zastopan je bil tudi prejšnji kajezer, sedanjí dezerter.

NUERNBERG, Bavarska, 29. avgusta. — Na predvečer predlaganega vstopa Nemčije v Lige narodov so vprizorili nemški nacijonalisti, ki nasprotujejo vsemu, kar diši po republiki ali ima stike z mednarodnimi odnosi, posebno kar se tiče Lige narodov, velikansko demonstracijo, ki bo trajala še danes.

Ta velikanska demonstracija, katere se udeležuje na tisoč prejšnjih cesarskih častnikov, je bila izvedena pod krinko počaščenja zmaga, katere je izvojevala nemška armada pri Sedanu, Tannenbergu, Jutlandu in v nemških kolonijah.

Včeraj so izginile zastave nemške republike, ki so visle pred štirinajstimi dnevi na čast nemških republikancev. Na njih mesto so stopile črno-bele in rdeče zastave nemškega "cesarstva", belo-moder zastave Bavarske in belo-rdeče zastave Nuernberga. Celotna javna poslopja so kazala le državne in občinske zastave, čeprav je mestna uprava socialistična ter vsled tega verna republiki.

Včerajšnje popoldne je bilo posvečeno izključno le spominski službi nemških vojnih žrtev. Današnje cerimonije, katerih se bodo udeležile nemške prostovoljne organizacije, kojih oboroženje s puškami majhnega kalibra je vzbudilo protest med zavezniške vojaške kontrolne komisije, pa bodo pomenjale izjavo na naslov vsega sveta, da živi še vedno nemški politični duh in da se procvita kot politična sila, s katero je treba računati. Kljub temu pa zanikujejo v vseh tukajšnjih političnih krogih, da ima zborovanje kak politični namen.

Vsled dekreta, katerega je izdal državni obrambni minister dr. Gessler, se ne bodo udeležile parade čete reichswehrja. Veliko število častnikov Reichswehrja se mudi tukaj, a le v ulogi privatnikov, ki nosijo civilne obleke. Vsled tega ni opaziti nikjer uniforme republike.

Zastava prejšnjih nemških polkov, ki so sedaj v oskrbi reichswehrja, je pripeljala semkaj posebna kompanija bavarske državne policije iz Monakova, ki služi tudi kot častna straža.

Prejšnji bavorski prestolonaslednik Rupprecht, katerega imenujejo bavarski narodnjaki "našega kralja", je središče cerimonije. Oblečen je v uniformi ter ima prsa polna odlikovanj, katera si je baje pridobil tekom vojne. Manjše luči so princ Oskar, ki zastopa dezerterja iz Doorna ter njegovo družino zloglasnega imena; vojvodi Saxen-Coburg-Gotha; maršal Mackensen, ki je prišel naravnost iz Doorna, kjer je obiskal svojega "vojne-gospoda", in general Luetwitz, ki je načeloval kratki revoluciji proti nemški republiki leta 1920. Odsoten pa je bil maršal Ludendorff, ki se je skregal s svojim "kraljem".

Povsem jasno je, da vlada velikanska navdušenost v mestu, ki se polni z obiskovalci iz vseh krajev in kotov Nemčije. Posebno nabite so gostilne kjer točijo bavarsko pivo ter pogrevajo stari vojak svoje vojne doživljaje. "Kralj" Rupprecht se je priljubil vsem navzočim, ker je obiskal vse te pivnice. Kjerkoli se je prikazal, je prenehalo popevanje vojnih pesmi, in bivši bavarski junaki so stali "habt acht".

Krokanje bo trajalo najbrž več dni, ker ne morejo gostje dobiti prostora v hotelih.

Povodenj na Japonskem

TOKIO, Japonska, 29. avgusta. V poročilih, ki so dospela iz Hakodate, na otoku Hokaida, se glasi, da so bila izgubljena številna življenja, da je bilo podrtih več kot dva tisoč hiš in da je bila povzročena velikanska materialna škoda tekom strašnih preplav, ki so bile posledica zadnjih velikih nalivov. Podrobnosti manjkajo.

Hakodate je pristaniško mesto, ki šteje kakih 80,000 prebivalcev.

Leži na skrajnem južnem koncu Hokaida otoka.

Obletnica ameriškega mesta.

ST. AUGUSTINE, Fla., 29. avgusta. — St. Augustine, najstarejše mesto v Združenih državah, katero so ustanovili leta 1565 Španci, pod vodstvom Pedro Men-deza de Aviles, je bilo včeraj stari 361 let.

24 kaznjencev je pobegnilo iz ječe.

Štiri in dvajset kaznjencev v michiganski poboljševalnici je spravilo s silo uradnike v ječe ter pobegnili. — Štirje begunci so bili zopet ujeti. — Pogum pomožnega wardena je preprečil splošni beg jetnikov.

IONIA, Mich., 29. avgusta. — Dvajset od štiri in dvajsetih kaznjencev, ki so pobegnili včeraj zjutraj iz tukajšnje državne poboljševalnice, potem ko so premagali dvajset paznikov, je še vedno na prostih nogah. Vsa znamenja kažejo, da so se razpršili na različne strani. Štiri jetnike so ujeli.

Beg, ki je bil vprizorjen ob polnoči včeraj zjutraj, je bil eden najbolj drznih v zgodovini michiganskih kazenskih zavodov. Nekaj časa je bila petorica mož, voditelj bega, dejanski gospodar jetnišnice. Med voditelji sta bila Benton Ford in Franklin Todd, ki sta bila obsojena radi roparskega napada na Hadley State banko v Lapeer okraju pred več meseci.

Da se niso številni nadaljnjih 1400 kaznjencev v jetnišnici pridružili štirim in dvajsetim, ki so pobegnili, je v glavnem posledica poguma Ed Haighta, pomožnega wardena. Mr. Haight je prihitel na pozorišče ter srečal na veliko skupino kaznjencev, ki so ravno odhajali skozi glavni vhod. Sprožil je puško ter jih prisilil vrniti se v ječo. Nikdo ni bil ranjen.

Vsa znamenja kažejo, da so bili le voditelji pobeglih kaznjencev oboroženi. Dosedaj se ni še dognalo, kje so dobili orožje.

Trije, katere so zopet ujeli, so trdili, da ne vedo ničesar o zaroti, a uradniki so prepričani vsled načina, kako je bil izveden beg, da je bila zarota skrbno zasnovana že pred tedni. Vsled določenega dogovora so vprizorili kraval v jetniški spalnici. Stražnike, ki so prihiteli na lice mesta, so premagali ter jim slekli uniforme.

Dva voditelja sta se oblekla v uniforme paznikov, ter odšla na dvorišče, kjer sta premagala dva nadaljna stražnika. S povsem metodnim postopanjem so jetniki premagali nadaljne stražnike, dokler jih je bilo dvajset haker so jih zaprli v celice. S ključi, katere so odvzeli paznikom, so odprli celice ostalih jetnikov.

Voditelji upora so odšli nato v urad Roy Sypherja, kapitana nočnih stražnikov ter zahtevali ključe zunanjih vrat. Trije so ga hoteli ubiti, a eden voditelj Russell Andrus, jih je pregovoril.

— Ne ubijmo ga, — je rekel Andrus. — Vedno je bil dober z nami.

Mesto da bi se poslužili ključev, so kaznjenci Sypherja prisilili, da je ukazal nekemu stražniku odpreti zunanja vrata administracijskega poslopja, skozi katera so pobegnili, nekateri peš, drugi pa v avtomobilih, katere so zaplenili.

Odvedli so pet avtomobilov. Dva avtomobila, katerima je zmanjkalo goriva, so našli pozneje v Kent, oziroma v Livingston okraju.

Kmalu je bil razposlan splošen alarm in sestavljene so bile pose, da pomagajo oblastim pri aretaciji beguncev. Krajevni uradniki so skušali priti v stik z gubernorjem Groesbeckom, da dobe pomoč državne milice, a gubernor se je nahajal na potovanju proti Lansingu.

Warden poboljševalnice, Frank Shean, se je nahajal v Detroitu.

Izkrcanje amer. mornariških čet.

Dvesto ameriških mornariških vojakov se je že izkrcalo v Ničaragui, da "pomirijo" deželo. Zavarovati hočejo lastnino inozemcev.

WASHINGTON, D. C., 29. avgusta. — Dvesto ameriških mornarjev in mornariških vojakov se je izkrcalo z križarke Galveston v Bluefields, Ničaragua, da zavaruje življenje in lastnino inozemcev.

Izkrcanje je bilo izvršeno, potem ko je gubernor mesta informiral poveljnika križarke, da ne morejo oborožene sile Ničaraguje jamčiti življenja in lastnine proti revolucionarni sili, ki koraka proti Bluefieldsu.

Najnovejša poročila iz ameriških uradnih virov v Ničaragui kažejo, da bo napad vstajev na Bluefields uspešen.

Ameriške čete so se zadnjikrat izkrcale v Bluefields dne 7. maja in sicer s križarke Cleveland. Slični položaj je obstajal ob onem času, in ameriški poveljnik je takoj proglasil Bluefields za nevtrarno ozemlje. Pričakovati je, da bo vprizoril poveljnik križarke Galveston sličen akcijo, da prepreči boje v ozemlju, ki bi ogrozili interese tujcev.

MANAGUA, Ničaragua, 29. avgusta. — Vstajške sile so objavile, da bodo bombardirale mesto El Bluff, če ga ne bodo izpraznile do danes vlade čete. El Bluff se nahaja pet milj od Bluefields na polotoku.

Organizacija farmerjev proti mestnim vandalem.

SOMERS, N. Y., 27. avgusta. Vodilni farmerji Westchester okraja so se združili v Somers Protective Association in sicer v boj proti avtomobilistom iz New Yorka in drugih velikih mest, ki opustošajo lastnino farmerjev ter krajevo kot srake sadje in sočivje. Organizacija je slična oni, ki je bila ustanovljena pred petimi leti proti naraščajoči tatvini konj.

Nova organizacija šteje dosedaj že kakih trideset članov ter bo nastopila proti vandalskim avtomobilistom z vso strogojstjo postave.

Rusija ponudila Poljski pogodbo.

MOSKVA, Rusija, 29. avgusta. Oficijelno je bilo objavljeno, da je predlagala Rusija pred kratkim Poljski pogodbo glede neagresivnosti. Ta pogodba je dolga, da naj vsaka prizadeta stranka obdrži nevtralnost v slučaju, da bi bila prva ali druga napadena od tretje sile.

Rusija je želela podpisati pogodbo tekom zadnjega obiska poljskega zunanjega ministra Zaleskija v Moskvi, a Poljska ni hotela privoliti v to. Novi obisk Zaleskija v Moskvi je bil preložen na jesen, vsled bolezni ruskega zunanjega ministra, Jurija Čičerina.

Nemške mine ob New Jersey.

CAPE MAY, N. J., 27. avgusta. Tekom vojne izpuščena vojna mina, baje nemškega izvora, se je zapletla v bližini Ovefalls svetilnika v mrežo nekega ribiškega čolna. Pustili so jo pasti iz mreže, nakar je veselo plavala naprej. Najdba je bila sporočena obrežni straži, ki je mino tudi razstrelila.

Nadaljna ženska preplavala Kanal.

Mrs. Corson iz New Yorka, mati dveh otrok, je preplavala Angleški kanal v 15 urah in pol. — Bila je druga Newyorčanka, ki je zmagala v trdi preiskušnji. — Rekla je, da je storila to radi svojih otrok.

LONDON, Anglija, 29. avgusta. Mrs. Clemington Corson iz New Yorka je prišla iz penečih valov ob Shakespeare Cliffs pri Doverju včeraj popoldne ob treh in deset minut. Bila je druga Newyorčanka, ki je preplavala Angleški kanal. Stori-la je to v 15 urah in pol. Ko je dospela na breg, jo je burno sprejelo na stotine ljudi, ki so čakali tam že več ur.

Člani družbe, ki jo je spremljala, so izjavili, da bi bila porazila rekord Gertrude Ederle, ki je preplavala kanal v štirinajstih urah in pol, če bi ne povzročila slana voda unetja njenih oči. Na vsak način pa je porazila Mrs. Corson rekord vseh petih moških, ki so dosedaj premagali nevarni Angleški kanal.

— Morala sem zaslužiti nekaj denarja za svoje otroke, — je izjavila, ko se je zbrala ljudska množica krog nje.

Ko je dospela v Anglijo junija meseca, je rekla:

— Stavim kaj, da bom preplavala kanal. Po kaj drugega sem prišla semkaj? Ali mislite, da sem pustila kar tako svoja dva otroka?

Mrs. Corson je sedma oseba, ki je preplavala kanal. Njena zmagaja je tem bolj dramatična, ker pomenja zmago ženske vztrajnosti nad moško. Do razdalje ene milje od Doverja je tekmovala s Frank Perksom iz Birminghama, Anglija, ki je zapustil rt Griz Nez ob istem času.

Mrs. Corson je preplavala v dveh urah štiri milje. Perks, ki je vprizoril svoj četrti poskus, je plaval tik poleg nje. Nedaleč od obeh je bil Egiptanec Helmi, ki je šel v vodo kljub prepovedi zdravnikov. Helmi je moril opustiti boj tri ure pozneje. Rešil ga je njegov vezbalec.

Feng se je pridružil kan- tonski vladi.

KANTON, Kitajska, 29. avgusta. — Glavni stan narodne armade je objavil, da je bil imenovan general Feng, znan kot "krščanski general", članom kantonske vlade.

BENITO MUSSOLINI NE POČIVA

Baje hoče vprizoriti udarec proti Ligi. — London in Pariz slutita njegov vpliv v zahtevi Španske glede Tangerja in sedeža v svetu Lige narodov. Španska vztraja na svojem stališču.

PARIZ, Francija, 29. avgusta. — Na Downing Street in v francoskem zunanjem uradu na Quai d'Orsay v Parizu je opaziti strah, da bo igral italijanski črnosrajčnik Mussolini v Ženevi vlogo, ki bo komplicirala že itak delikatni problem vstopa Nemčije v Ligo narodov.

Splošno prevladuje prepričanje, da sta Španska in Italija nastopili skupno glede španske zahteve, tikajoče se Tangerja in ni nikakor slučaj, da je spojil španski zunanji urad zahtevo glede Tangerja z vprašanjem trajnega sedeža v svetu Lige, posebno ker je dal Mussolini italijanski delegaciji navodila, naj podpira na zborovanju Lige narodov zahteve Španske.

Anglija in Francija sta odposlali včeraj v Madrid sporočila, da nočeta razmišljati o španski zahtevi glede mandata nad Tangerjem. Ker pa vztraja Španska pri svoji zahtevi, da dobi trajen sedež v svetu Lige narodov, se splošno pričakuje, da bo prišlo na zborovanju Lige do mrtvila.

Nekateri tukajšnji opazovalci položaja s opašé nadalje mnenja, da je prvo, da se prepreči Španski izvedenje njene pretnje, da zapusti ženevsko organizacijo za slučaj, da ne dobi trajnega sedeža v svetu Lige.

Domievali so, da bo Španska v najslabšem slučaju pristala v to, da se ji dovoli napol trajen sedež v svetu. Če pa bo vztrajala na svojem stališču, katero je zavzela marca meseca vsled prizadevanj Mussolinija, bo postal položaj skrajno kompliciran.

Nekateri voditelji Lige so mnenja, da ni italiski rokovavh nikak prijatelj Lige, in Matin je včeraj priobčil inšpirirano ugotovilo, v katerem se glasi:

— Nobenega dvoma ni, da je bil vprizorjen aktiven napor, da se spravi Liga narodov v kritični položaj tekom zasedanja, ki bo kmalu otvorjeno.

— Zarota proti Ligi ne more ostati dolgo v temnem; ko bo razkrinkana, bodo igrali zarotniki žalostno vlogo pred svetom.

Francija je trdna v svojem sklepu, da brani v polni meri ugled in obstoj Lige narodov.

Quotidien izjavlja, da bo fašizem poskusil uničiti Ligo. List trdi, da je Mussolini naščuval Špansko v trenutku, ko je bila uravnava skoro gotova.

— General Primo de Rivera, podpiran od svojega prototipa, bo zopet enkrat skušal uničiti Ligo narodov, — pravi Quotidien. — Ali more biti svet, ki si želi miru, oviran od teh dveh samozvanih diktatorjev? Ali ne moreta ta dva velika naroda razumeti nevarnosti, v katere jih skušata spraviti dva pustolovca?

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da vam bo ta ponudba uga jala, posebno še, ako boste vpoštevali svojo korist in našo zanesljivo ter točno potrebo.

Dinarji		Lire	
Din.	500	\$ 9.45	Lir 100 \$ 4.00
Din.	1,000	\$ 18.60	Lir 200 \$ 7.70
Din.	2,500	\$ 46.25	Lir 300 \$ 11.25
Din.	5,000	\$ 92.00	Lir 500 \$ 18.25
Din.	10,000	\$ 183.00	Lir 1000 \$ 35.50

Za pošiljavo, ki presegajo Desettisoč Dinarjev ali pa Dratisoč Lir dovoljumo poseben znesek primeren popust.

Nakazila po brezplačnem planu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške \$1.—

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street Phone: CORTLANDT 4687 New York, N. Y.

je edino slovensko podjetje v New Yorku, ki ima vplačan predpisani kapital za izvrševanje poslov državne banke, ter se v soglasju s postavo tamore imenuje banka.

Pravni v letu 1926 je imel \$3,992,672.47, v besedah: — trimilijons - devetsto devetsto dvajset in štiri dolarjev in 47 centov.

Posebni po- datki.

Priloga za izpla-
čilo ameriških dolar-
jev v Jugoslaviji in
Italiji znaša kakor
sledi: na \$25. ali
manj 75 cen-
tov; od \$25. naprej
do \$50. po 3 cente
od vsakega dolarja.
Za večje svote po pi-
sanim dogovoru.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president. Louis Benedik, treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivaličke naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

PAR MISLI

Pred kratkim se je pripetila pri Doverju, N. J., strašna eksplozija. Strela je udarila v armadno municijsko skladišče ter užgala par izstrelkov, nakar je sledila razstrelba razstrelbi.

Dva kraja sta bila popolnoma uničena.

Sprva je bilo rečeno, da je najmanj osemdeset oseb izgubilo življenje.

Povzročena škoda je znašala na milijone dolarjev.

Ljudje, ki so bili tekom vojne na francoski fronti, pravijo, da prizori v okolici Dovern niso čisto nič zaostajali za prizori, ki so se vršili ob Marni, pred Verdunom ali v Argonih.

Odgovornosti ni hotel nihče prevzeti.

Znanstvenik Pupin je očital inženirjem, da skladišče niso bila dobro opremljena s strelvodni. Drugi so navedli druge vzroke.

Odrejena je bila seveda preiskava, kot je že navada pri takih prilikah.

Preiskava se bo pa zvedenela kot se je že skoro v vseh takih slučajih.

Ko je bil požar omejen, so dognali, da je šla v zrak desetina municije Združenih držav.

To je silna množina, če se pomisli, da niso Združene države preslabo preskrbljene z orožjem.

V zvezi s tem naj nam bo dovoljeno izraziti par misli.

Kaj če bi bila ta ogromna množina municije uporabljena v namen, za katerega je bila izdelana?

Pri Doveru sta bili porušeni samo dve vasi.

V nasprotnem slučaju bi bilo porušeni na tisoče vasi in mest.

Na tisoče ljudi bi izgubilo življenje.

In tistim, ki bi municijo pošiljali proti cilju, bi ne bilo treba prestajati nobene preiskave; nikomur bi ne bilo treba zagovarjati se pred sodiščem.

Obsipali bi jih s kolajnami, priznanji in vsakovrstnimi odlikovanji.

Mogočna pesem patriotizma bi jim orila na čast.

Jugoslavia irredenta.

Deželno poslopje

v lici Cavour v Gorici, kjer so bili pred vojno deželni uradi, se odstopi goriski občini, kakor se zagotavlja s kompetentne strani.

Za vpokojenje.

G. Rojic, predsednik društva vpokojencev, bivačoj v Trstu, je dobil iz Rima obvestilo o definitivnih dispozicijah za vpokojenje; do šestega čina 140 odst. na prvih dva tisoč lir, 50 odst. na ostanek; za čisti činovni razred isti odstotek toda s poviškom na 4500 lir, za peti razred največ 2500, četrti in tretji največ 1500 lir.

Draginjske doklade se dvignejo do višine onih v starih provincah ter se po slučaju višajo ali nižajo.

Kaj bo s pomočjo po toči prizade-tim?

Goriški kmetijski urad je razposlal na županstva okrožnic, ki priporočajo po toči prizadeletim posestnikom, da naj nemudoma predložijo davčnemu uradu prošnjo za odpis davkov. Poškodovane zemljiške parcele morajo biti na-

tančno naznačene. Ta okrožnica pravi, da ima posestnik pravico do odpisa davka, kadar je poškodovana več kot četrtina pridelka. Občine, ki so najbolj trpele, naj se obrnejo za posebno nujno pomoč na videmskega prefekta. Prefekt je zastopnik kmetijskega udada obljubil, da bo podpiral akcije za pomoč po toči poškodovanim kmetovalcem in za odpis davkov.

Prvotno niso hoteli slišati o kakih podpori za nesrečne kmete in o kakem odpisu davkov. Sedaj pa se vendar že čuje, da morda le pride kaka pomoč!

Neodpušljivo bi bilo, ako bi se vlada ne ozirala na potrebe kmetškega ljudstva, kateremu je toča napravila tako strašno škodo!

Nova avtomobilska zveza

za osebni in tovarni promet je uvedena med Boveem, Kabaridom, Čedadom in Vidmom.

Preureditev tržakih župnij

Želi od škofa Fogarja fašistovsko glasilo. Župnije bi morale dobiti izključno italijanska imena, kakor bi jih diktiralo fašistovsko vodstvo.

Clemenceau baje povsem zadovoljen s svojim uspehom.

Stari francoski "tiger" znan kot velik nasprotnik Nemčije in oče neumne versailske mirovne pogodbe, je rekel, da je izredno zadovoljen z učinkom svojega pisma glede francoskega dolga v Ameriki.

PARIZ, Francija, 29. avgusta. Prejšnji ministrski predsednik Georges Clemenceau je dobil veliko število pism iz vseh delov sveta, v katerih so komentirali njegovo zadnje pismo predsedniku Coolidgeu glede vojnih dolgov. Prepričan je, da je ravnal smoteno, ko se je spustil v debato glede dolga, in poročevalci lista L'Avenir (Bodočnost) je izjavil naslednje:

— Zadovoljen sem s svojim uspehom. Prepričan sem, da sem storil dobro ob pravem trenutku. Sprejel sem cele kupe pism iz vseh delov sveta, v katerih mi čestitajo odlični možje, čeprav je dosti pism, ki niso podpisana. Pisma so prišla od mladit in starit, posebno od sentimentalnih žensk, trgovcev, industrialcev ter celo duhovnikov.

Clemenceau je bil v skrajno dobrem razpoloženju, ko je sprejel častnikarske poročevalce.

— Nisem dobil dosti pism od parlamentarcev. — Je dostavil. — A velikansko število pism iz Amerike, posebno od mladit mož, ki so se borili pod našo zastavo in ki so sedaj v Ameriški legiji. Pričakovano sem, da me bodo Amerikanci strašno kritizirali.

Velikanski vihar v južnih državah.

Hurikan, ki je divjal ob obali Louisiane, je uničil sedemnajst človeških življenj. — Škoda znaša pet milijonov dolarjev.

NEW ORLEANS, Louisiana, 29. avgusta. — V prvotnih poročilih glede smrtnih nesreč, ki so se pripetile tekom hurikana, ki je divjal po Louisiani v sredo ponoči, je cenilo število smrtno ponesrečenih na sedemnajst, vendar pa se domneva, da je bilo število večje.

Trupla sedmih ribičev je našel danes neki mornariški hidroplan, ki je krožil nad močvirjem ter iskal ribiško naselbino Pointe au Chien.

Noben član naselbine ni preživel. Trupla treh belih in enega Indijanca so našli v četrtek zjutraj v bližini Montegut.

Domneva se, da je izgubilo šest nadaljnjih oseb življenje v Mississippi reki tekom viharja, ko se je potopil vlačilni čoln Patton v bližini Concant, La. Truplo Mrs. George Thais, žene kapitana, so našli v četrtek, in pričeli so iskati tudi trupla kapitana in posadke.

Materijalna škoda presega pet milijonov dolarjev.

WASHINGTON, D. C., 29. avgusta. — V prvotnih poročilih glede smrtnih nesreč, ki so se pripetile tekom hurikana, ki je divjal po Louisiani v sredo ponoči, je cenilo število smrtno ponesrečenih na sedemnajst, vendar pa se domneva, da je bilo število večje.

Trupla sedmih ribičev je našel danes neki mornariški hidroplan, ki je krožil nad močvirjem ter iskal ribiško naselbino Pointe au Chien.

Noben član naselbine ni preživel. Trupla treh belih in enega Indijanca so našli v četrtek zjutraj v bližini Montegut.

Domneva se, da je izgubilo šest nadaljnjih oseb življenje v Mississippi reki tekom viharja, ko se je potopil vlačilni čoln Patton v bližini Concant, La. Truplo Mrs. George Thais, žene kapitana, so našli v četrtek, in pričeli so iskati tudi trupla kapitana in posadke.

Materijalna škoda presega pet milijonov dolarjev.

Nemčija zahteva potrebna jamstva.

Nemčija zahteva jamstva ter pravi, da ne bo šel noben delegat v Ženevo, dokler ne bo vprašanje vstopa Nemčije uravnano.

BERLIN, Nemčija, 27. avgusta. Sklep zunanjega ministra Stresemanna, da ne bo odposlana nobena nemška delegacija v Ženevo, dokler ne bo ugotovljeno, da bo Nemčija pripuščena kot članica brez vsake ovire, je bil odobren večer od državnozborskega komiteja za zunanje zadeve, ki se je sestel v izrecnem namenu, da razpravlja o problemih, katere je treba rešiti, predno se otvori zasедanje Lige.

Dr. Stresemann je obrazložil sedanj položaj, katerega je orisal precej optimistično. Namignil je, da bodo zahteve Španske glede Tangerja zmanjšale njen odpor proti temu, da ne bo dobila trajnega sedeža v Ligi. Problem Tangerja se smatra za dober pogajalni argument v prilog Nemčiji. Zahteva Poljske je bolj težavna, kajti Nemčija je sklenila, da ne bo obljubila ničesar glede tega, kar bo storila potem ko bo postala članica in vsled tega ne more dobiti Poljska jamstva nemške podpore v njeni zahtevi za napotni sedež.

Upapolnih nazorov zunanjeje ministra pa ne dele nacionalisti, katere je zastopal grof Westarp, ki je spustil celo ploho vprašanj glede logičnih posledic Locarnne pogodbe, glede možnega datuma ko bo prenehala vojaška kontrola na komisija s svojim poslovanjem glede sklenjenja okupacijske armade ter glede časa, ko bodo dobi le obljube glede mednarodnega razoroženja resno obliko.

Čeprav ni izgubil dr. Stresemann svojega običajnega upolnega naziranja, se vendar ni smatralo njegovih odgovorov takim, da bi popolnoma osvetlili vse te točke.

Nemški poslanik v Parizu, von Hoersch, bo prišel danes v Berlin ter bo v soboto odpotoval v Ženevo, da prisostvuje sestanku poizvedovalne komisije.

Hudi trgovci.

Te dni se je odigral na eni izmed najelegantnejših budimpeštanskih cest pretep, ki je vzbudil vsled tega, ker so bili pretepači trije zelo ugledni budimpeštanski trgovci, veliko pozornost. Trgovci Ernst Szekulesz se je odpravil pred par meseci na oddih v Italijo. Za čas svoje odsotnosti je dal svojo vilo na razpolago svojemu bratu, trgovcu Emerihu Szekuleszu. Pri tem je pa pozabil, da je dal vilo v najem že trgovcu Horovitzu. Ko se je hotel vseliti Emerih Szekulesz s svojo rodino v vilo, jo je našel že zasedeno od Horovitzu. Radi tega se je razvil med njima prepri, ki je končal s tem, da je Emerih Szekulesz Horovitzu poštno oklofotal. Ko se je edaj njegov brat vrnil, mu je Horovitz povedal, kaj se je zgodilo.

Nato je povabil Ernst Szekulesz oba nasprotnika v svoje stanovanje ter stavlil svojega brata na odgovor. Nastal je prepri, tekom katerega je dal Ernst svojem bratu krepak udarec s pestjo v obraz. Emerih je zbežal na ulico, njegov brat in Horovitz pa sta mu sledila ter ga pred hišo napadla znova in ga tako premaknili, da je obležal nezavesten ter so ga morali prepejati v bolnico. Njegovega brata in Horovitzu so aretirali.

Španska, Poljska, Grška in Italija imajo še vse svoje politične jetnike ter semptam tudi politične umore. Vse te države pa se lahko nauče od Angore, kako je treba vzdržati resnično diktatorstvo.

Kot domneva Kemal, bo imela Turčija od sedaj naprej le eno mnenje in eno avtoriteto. V evropskih izkušnjah z diktatorstvom stoji vsled tega brez dvoma na prvem mestu.

Španska, Poljska, Grška in Italija imajo še vse svoje politične jetnike ter semptam tudi politične umore. Vse te države pa se lahko nauče od Angore, kako je treba vzdržati resnično diktatorstvo.

Kot domneva Kemal, bo imela Turčija od sedaj naprej le eno mnenje in eno avtoriteto. V evropskih izkušnjah z diktatorstvom stoji vsled tega brez dvoma na prvem mestu.

Španska, Poljska, Grška in Italija imajo še vse svoje politične jetnike ter semptam tudi politične umore. Vse te države pa se lahko nauče od Angore, kako je treba vzdržati resnično diktatorstvo.

Kot domneva Kemal, bo imela Turčija od sedaj naprej le eno mnenje in eno avtoriteto. V evropskih izkušnjah z diktatorstvom stoji vsled tega brez dvoma na prvem mestu.

Obsodba zadnjih sovražnikov Kemala.

Zadnji sovražniki turškega predsednika Kemala so bili obsojeni na smrt. — Džavid, Nasim, Helmi in Nail so bili obsojeni radi zarote.

PARIZ, Francija, 27. avgusta. Mustafa Kemal paša, predsednik turške republike, je dal obsoditi na smrt štiri svoje glavne nasprotnike: Džavid beja, prejšnjega turškega finančnega ministra; Nasim beja, prejšnjega vzgojnega ministra; Helmi beja, prejšnjega poslancev in Nail beja, tajnika unijonistične stranke. Njih obsoenje naj bi se izvršilo takoj. Ti štirje so tvorili zadnji in močni preostanek velike stranke unije in napredka, ki je leta 1908 opustila Turčijo despotične sile sultana ter vladala deželi boljše kot je bila kedaj poprej vladana. Napravila pa je napako, da je po vladala deželo v svetovno vojno na strani centralnih zaveznikov proti zaveznikom.

Vsi štirje so bili obsojeni na smrt po obravnavi, ki je trajala tri tedne pred tribunalom neovisnosti v Angori.

Od sedaj naprej bo vladal lahko Kemal tako absolutno kot je katerikoli njegovih prednikov v Stambul. Imenil se je opozicije raditega, ker ni soglašala z njim. Formula obdolžbe v zadnjem slučaju se je glasila, da so obtoženi kovali zaroto proti obstoječemu režimu.

Na ta način se je končala slava stranka unije in napredka, ko je pojav pred manj kot dvajsetimi leti se je pozdravilo po celi Evropi kot pričetek oproščenja Turčije. Džemal bej in Talaat bej, dva velika voditelja, sta postala žrtvi armenskih zavratnih morilcev. Enver paša, ki je povedel svojo deželo v veliko zmoto v domnevanju, da bo Nemčija zmagala, je bil ubit v Turkestanu. Kara Kemal, ki je videl vnaprej usodo, ki je zadela Džavida iz rok Mustafa Kemala, se je pred kratkim ustrelil v Carigradu.

Pred tremi leti, ko je izvojeval Mustafa Kemal svojo veliko zmago nad Grki, je Kara Kemal domneval, da bo sprejel sodelovanje stare stranke unije in napredka. Mustafa pa je tozadevni predlog brutalno zavrnil. Džavid bej je pričel nato organizirati opozicijsko stranko proti vladi v Angori in radi te svoje drznosti je bil obsojen na smrt, s preostalimi svojimi prijatelji.

Kot domneva Kemal, bo imela Turčija od sedaj naprej le eno mnenje in eno avtoriteto. V evropskih izkušnjah z diktatorstvom stoji vsled tega brez dvoma na prvem mestu.

Španska, Poljska, Grška in Italija imajo še vse svoje politične jetnike ter semptam tudi politične umore. Vse te države pa se lahko nauče od Angore, kako je treba vzdržati resnično diktatorstvo.

Kot domneva Kemal, bo imela Turčija od sedaj naprej le eno mnenje in eno avtoriteto. V evropskih izkušnjah z diktatorstvom stoji vsled tega brez dvoma na prvem mestu.

Španska, Poljska, Grška in Italija imajo še vse svoje politične jetnike ter semptam tudi politične umore. Vse te države pa se lahko nauče od Angore, kako je treba vzdržati resnično diktatorstvo.

Kot domneva Kemal, bo imela Turčija od sedaj naprej le eno mnenje in eno avtoriteto. V evropskih izkušnjah z diktatorstvom stoji vsled tega brez dvoma na prvem mestu.

Španska, Poljska, Grška in Italija imajo še vse svoje politične jetnike ter semptam tudi politične umore. Vse te države pa se lahko nauče od Angore, kako je treba vzdržati resnično diktatorstvo.

Kot domneva Kemal, bo imela Turčija od sedaj naprej le eno mnenje in eno avtoriteto. V evropskih izkušnjah z diktatorstvom stoji vsled tega brez dvoma na prvem mestu.

Odklonjen priziv na smrt obsojenega.

Governer države Massachusetts je odklonil priziv na smrt obsojenega Madeirosa. — Priznanje Madeirosa je razbremenilo Sacco in Vanzettija.

BOSTON, Mass., 27. avgusta. Governer Fuller je večerj odklonil prošnjo Celestina Madeirosa iz New Bedford, da se izpusti njegovo smrtno obsodbo v domstorno ječo. Madeiros je obsojen, da bo usmrčen v tednu, ki se prične s 5. septembrom, v električnem stolu.

Madeiros je podal pred kratkim pismeno priznanje, vsled katerega sta bila razbremenjena Bartolomeo Sacco in Nicola Vanzetti, ki sta bila, baje po krivici, obsojena na smrt radi dvojnega umora.

Madeiros je izjavil v priznanju, da je član tolpe v Providence, ki je izvedla rop v South Baintree in da Sacco in Vanzetti nista bila poleg.

V pojasnilu svoje odločitve se je lotil governer Fuller slučaj, ne da bi pri tem imenoval kako ime. Potem ko je opozoril, da je dobil morilec dva procesa in da je šel slučaj pred najvišje sodišče, je izjavil Fuller:

— Vprašane preložitve izvršene obsodbe je bilo dvignjeno v zvezi z nekim dozdevnim priznanjem Madeirosa, ki se tiče nekega moralnega slučaja. Nimam namena dovoliti odloga, razven če bi ga priporočil generalni pravdnik ali sodnik, pred katerim vi si predlagate za nov proces.

Madeiro je bil spoznan krivim, da je ustrelil starega blagajnika James Carpenterja tekom posušenege roparskega napada na Wrentham National banko novembra meseca 1924.

Tragična usoda nekdanje ruske dvorne dame.

Helena Semenovna, nekoč slavna lepota, je živela dalje časa na dvoru ruskega carja. Tu se je seznanila z generalom Semenovom ter se z njim poročila. General Semenov je bil odlični strateg, ki se je v svetovni vojni obnem z generalom Brusilovom opetovano proslavil. Ob izbruhu revolucije so ga ubili boljševiki, njegovo ženo pa je doletela težka usoda ruskih emigrantov. Prišla je na Francosko Ker si ni znala priboriti eksistence, si je pomagala na ta način, da je jela prodajati dragocenosti in draga krzna, ki so ji jih dali shraniti njeni rojaki. Končno so jo zasačili baš v trenutku, ko je hotela prodati nekemu gostilničarju dragocen plašč, nakar je bila aretirana. Z njo vred so zaprli Poljaka Sergija Sangčevskega, ki ji je pomagal izrabljati dragocenosti ter delil z njo izkupicek.

ADVERTISE in GLAS NARODA

Kako zaslužiti brez truda \$5.

To je kaj enostavno. Naložite pri nas v s a k teden na "SPECIAL INTEREST ACCOUNT" po 4% \$5.—. Obresti, ki se naberejo do poteka 52 tednov, znašajo nekoliko več kot \$5.—.

Poleg tega imate na strani \$260.— glavnice, znesek, s katerim lahko računate v slučaju potrebe.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Peter Zgaga

V soboto je bila iz moje kolone pomotoma izpuščena ena vrsta. Zato naj se zadnji odstavek takole glasi:

— Pravijo, da je žganje jako dobro sredstvo, če človeka piči kača.

Toda neki rojak mi je rekel, da pije žgane, pa če ga piči kača ali ne.

Menda je dosti takih rojakov.

V New Yorku je začelo primanjkovati pitne vode. Suhači se vsled tega čisto nič ne razburjajo.

Svetovni šampion Dempsey si je dal pred par leti popraviti nos. Bi lje pri raznih zdravnikih.

Sedaj se je unel med dvema zdravnikoma — eden je v New Yorku, drugi pa v San Franciscu, spori, kateri izmed obeh zdravnikov je spravil Dempseyev kumaro v pravilno obliko.

Kjer se dva prepirata, mora tretji nastopiti.

In nastopil bo Dempseyev tekmeec Gene Tunney meseca septembra v Philadelphiji.

Vsi domnevajo, da bo pri tej priliki Dempseyev nos znova popravljen.

Najnovejša ženska moda predpisuje zeleno barvo.

Zelena barva je barva zavisti. S tem bo dana ženskam prička, da bodo zavist tudi nazunaj kazale.

Neki italijanski profesor je ugotovil, da je ime "Tirol" latinskega izvora.

Vsled tega je Mussolini odredil, naj se zasedena provinca še zana prej imenuje "Tirol".

V hrvatski Liki je vsepolno imen "Mužolin", "Mužolinje", "Musolinje" itd.

Ako je Mussolini jugoslovanskega rodu, se je znova potrdilo dejstvo, da je Poturica slabši od Turka.

Odbor Lige narodov je sklenil ustanoviti poseben muzej, v katerem se bodo nahajali vsi Ligini akti. Spisi bodo razpredeljeni po njih važnosti in pomembnosti.

Prvo mesto naj zavzema zapisnik seje, na kateri so se vsi člani Lige sporazumeli.

Dosedaj še nima Liga takega zapisnika, ker dosedaj še ni bilo pri Ligi narodov nobene take seje.

— Strašno rada bi se poročila, — je tožila hčerka svoji materi.

— No, pa si izberi katerega, saj je na svetu dosti moških, s katerimi je mogoče živeti.

— Toda, draga mati, jaz bi rada imela takega, brez katerega bi živeti ne mogla.

— Koliko tehtaš? — so vprašali mladega dekleta.

— Stodva funta.

— V obleki ali brez obleke.

— Stodva funta tehtam. Obleka sploh ne pride v poštev.

V Ameriko so dospela poročila, da bo štrajk premogarjev kmalu končan. Nato so bile te vesti preklane. Sodeč po lastnih izkušnjah, bi morali Amerikanci vedeti, da premogarski štrajki niso tako zlepa končani. Posebno premogarski štrajk v Angliji ne. Kar se tiče delavske zavednosti, ameriški delavci angleškemu niti do kolen ne seže.

Po nemških mestih so se vršile velike demonstracije na čast nemškemu kajzerju.

Generali so nastopili v svečanih uniformah, na tisoče vojakov in članov patriotskih organizacij je paradiralo po ulicah.

Kajzer si lahko čestita. Duha monarhizma še ni mrtev. Preveč je zažrt v čustvovanje in nazore nemškega naroda. Kar je živelo na stotine let, se ne da naenkrat s koreninami odpraviti.

Stalin in Zinovjev.

Zadnja pregrupacija in menjava višjih funkcionarjev ruske komunistične stranke preteklega meseca je jako značilna in za današnje dobo velikega pomena. — Boji med grupo Zinovjeva in Stalinu so bili važni načelni boji, ki bi lahko napravili v ruski komunistični stranki težak razkol in bi lahko povzročili likvidacijo 3. internacionalne.

Ali ta boj se je že polegel. Večina komunistov je Zinovjeva odstavila in sledila Stalinu.

Kot že prej poudarjano, važnost teh načelnih bojev med navedenima reprezentatoma komunistične internacionalne in Unije socialističnih sovjetskih republik je potrebno, da javnost pravilno presodi ta načela reprezentantov delavskih in kmečkih mas Rusije.

Vzemimo najprej Zinovjeva. Po velikem porazu Zinovjeve skupine v ruski komun. stranki na zadnjem kongresu, se je razvoj stranke v hitrih skokih bližal svojemu končnemu izbruhu. Celokupna taktika in politika predsednika komunistične internacionalne je doživela na kongresu ruske komunistične stranke nečuten fiasco in obsojena je bila od celokupnega članstva. Takozvana frakcija skrajne leve, katere je šla za Zinovjevem, ga je na tem kongresu zapustila, kakor hitro je Zinovjev izgubil poverjenje od večine članstva komun. stranke. Praktično ranje terorja v ruski komunistični stranki je takoj, ko je Zinovjev izgubil vpliv, začelo izvajati konsekvence pri pristajih Zinovjeva in pri vodstvu III. internacionalne. Vodstvo komun. stranke je takoj vse njegove pristaje odstavilo iz državne uprave in z važnejših mest v stranki sami.

Najnezasledjivšeje so bili takoj oddani v Sibirijo ali v Turkestan na počitnice. Stranka je najprej razčistila pristaje Zinovjeva, in šele ko je to dobro napravila, je šla nad samega šefa III. internacionalne.

In Zinovjev je bil pred kratkim na brutalen način vržen iz ekselutivne, na njegovo mesto pa postavljen — Radčutak, pristaja Stalinov.

Tako se je završila pregrupacija ruske komunistične stranke kakšno načelo je zastopal Zinovjev, da je moglo članstvo pristati na to, da se je vrglo šefa internacionalne naenkrat na polje. Zinovjev pravi sledeče: Državna industrija še ni socializem. Ali morda ne vidite, kako srednji kmet vedno bolj bogati? Ali ne vidite, kako postajajo trgovci vedno bolj kapitalistični, kako se pri njih zbira kapital? In ako postanejo močni in bogati, je možno, da postanejo samozvestnejši, organizirajo opozicijo in naša vlada je v nevarnosti — da je izgubljena. Ali ne vidite, da statistika zadnjih sovjetskih volitev kaže, da so dobili premoč bogatejši kmetje nad siromašnejšimi? Ali ne vidite, da so mestni namestniki, uradniki in trgovci, pritisnili na siromašne? In edino sredstvo proti razpasenju meščanstva in srednjih kmetov je: konfiskacija kapitala, nalaganje visokih davkov, revolucionarno sodišče!

To načelo je Stalinova skupina proglasila za protikomunistično. Stalin je pogazil Zinovjeva, industrializem je zmagal nad antikapitalizmom!

Poglejmo še načelo Stalinove skupine, ki se smatra za pravo komunistično.

Stalin pravi: Državna industrija — to je del socializma v sovjetski uredbi. Zato je tudi glavna stvar, sovjetsko industrijo povečati. Industrializacija Rusije, to mora biti cilj sovjetske politike. Ta industrializacija pomeni prvič pomožitev proletarijata, drugič kruh za milijone, ki iščejo dela, tretjič jačanje socialističnih elementov, četrtič nacionalizacijo zemlje, petič uničenje privatnega kapitala, kapitalističnih in buržvaznih elementov. Od tega so vse ostale naloge podrejene glavnim nalogam industrializacije. Ako srednji kmetje bogate, je to znak za boljše našo nacionalizirano industrijo in tem več ima od tega Državna banka. Ako kapita-

listična industrija raste, ali ako se bogatijo trgovci, to je tem boljše, kajti poleg njihovega razmaha raste tudi državni.

To stališče je večina odobrila. To stališče je tudi povsod zmaga. Ali ko je Zinovjev hotel organizirati ilegalno borbo proti Stalinu, tedaj je bil primoran Stalin nastopiti s skrajnim sredstvom v interesu Rusije — z izključitvijo Zinovjeva.

Zmaga Stalina nad Zinovjevem pomeni zelo veliko. To je zmaga industrije nad boljševistično revolucionarno koncepcijo in njenim nositeljem. To je pravzaprav zmaga gospodarske politike za obnovo sovjetske Rusije, katero so vsi komunistični eksperimenti desorganizirali in upropastili. To je zmaga tistih gospodarskih faktorjev, ki hočejo danes v Rusiji graditi na poti državnega socializma in kolektivizma.

Vprašanje je sedaj, ali se bo moral Zinovjev umakniti tudi iz ekselutivne komunistične internacionalne in ali se bo izvršila celotna likvidacija, ali vsaj preorientacija smeri komunistične internacionalne.

O tem je za enkrat zelo težko govoriti, ker se je tudi pred kratkim Stalin izjavil za pravilnost Zinovjeve taktike v III. internacionalni. Skoraj gotovo je, da bo Zinovjev ostal v internacionali in da se politika in taktika te bistrvo ne bo izpremenila. Možna pa je, da se bodo našle različne mahinacije in grupacije, ki bodo tudi komun. internacionalno spravile v zmernejšo smer.

Zaenkrat se je sovjetska Rusija otrsala iluzij starih revolucionarjev in je začela graditi za svoj industrijski razvoj. Ako bi sovjetska Rusija nasledovala te taktike, ko je uvedla NEP (Nova Ekonomska Politika) tako stališče, kot ga danes zastopa Stalin, bi si lahko tako opomogla, da bi vsem evropskim državam pokazala sistematičen smisel za uvedbo sanacije gospodarstva v državi.

ŠOLSKI ŠKANDAL V BUDIMPEŠTI

Madžari niso nikoli sili škandalov. Komaj mine eden, že se pojavi drugi. Zdaj so razkrili naravnost neverjeten škandal v nekiki dekliški šoli budimpeštanskega predmestja.

Šola obiskujejo napod odrasle deklice, ki so tako razbrzdane, da je moralo ravnateljstvo zavoda že letos v februarju izključiti petero deklet iz uravstvenih ozirov. Kakšni so bili ti uravstveni ozirovi, pa pojasnjuje konflikt, ki se je sedaj razvil med roditelji izključenih deklic in med vodstvom šole. Ravnateljstvo šole je namreč obdolžilo starše, da premalo pazijo na svoje otroke, radi cesar se širi pohujšanje v šoli. Starši pa so zopet odvrnili odgovorov iz govorov, da je propadanja uravstvenosti krivo šolsko vodstvo samo, ker prireja v šolskih prostorih plesne zabave, h katerim ima dostop mladi moški svet. Raditega so starši započeli akcijo, ki ima namen doseči zatvoritev, oziroma bojkot šolskega zavoda.

Pohujšanje med žensko šolsko mladino je v Budimpešti tako veliko, da zahtevajo mnogi pedagogi, naj bi zvečer prihajali po deklice starši ali njihovi namestniki. Prepričan je n. pr. slučaj, da je neka 14letna deklica ponovno izostala od pouka in preiskava o njeni odsotnosti je dognala, da se ta na pol odrasli otrok cele popoldneve mudi v vojaški kazini, kar gotovo ni vplivalo dobro na njeno uravstvenost.

Peštanski slučaj pa baje niso osamljeni. Še večja nemoralna kakor v Budimpešti vlada baje v Alfoeldu ter v Gyomereju.

Samomor orožnika.

Orožnik Josip Mahe 4. čete beograjskega orožniškega bataljona je te dni skočil pri Beogradu v dono, kjer ga je po treh urah naplavila na obrežje. Pri njem niso našli nikakega pisma. Vzrok samomora ni znan.

SKRIVNOST PARIŠKIH DETEKTIVOV

Pariške detektivske agencije ogromno zaslužijo z nadzorovanjem in zasledovanjem nezvestih zakoncev. Mnogo teh zasebnih detektivskih uradov pa je nepoštenih. Baje je samo šest odstotkov takih, da jim človek res lahko zaupa. Par primerov!

Vzemimo, Peter bi se rad zakonito ločil svoje žene. Gre k detektivski agenciji in ta mu za pet-tisoč frankov uredi zadevo. Preskrbi mu elegantnega, lepega mladca, ki se približa njegovi ženi in jo kompromitira, seveda pod nadzorstvom agencije in na podlagi teh "izvidov" se nato možak lahko da zakonito ločiti.

Ali pa druga infamija:

Žena nekega trgovca dobiva anonimna pisma. Trgovčev sum pade pomotoma na eno njegovih znank. Da jo preplasi, pošlje k njej zasebnega detektiva, ki se pa ji izda za državnega policista in skuša prisiliti k priznanju, ker hoče za vsako ceno zadovoljiti svojega klijenta.

Ničesar nimam priznati, ker nisem ničesar storila.

Če ne priznate, javim stvar vašemu soprogu.

Ne storite tega, kajti ne razumem se ž njim in iz tega bi lahko nastala razporka.

Torej priznate!

To je moralno izsiljevanje.

Kakor vam drago!

Detektiv odide v urad k njegovemu soprogu. Škandal. Mož popade priliko in se da ločiti. Žena je z otrokom na cesti in se z delom jedva preživlja. Detektiv pa, ki je odgovoren za nesrečo dveh ljudi, trgovca noče izdati. To je resnična zgodba in njen akt leži pred centralnem policijskim uradu v Parizu pod št. 52.434.

Nekateri zasebni detektivski uradi zahtevajo nizke cene, samo da dobijo klijente. Naravno, da za mal denar ni mogoče in se tudi ne izplača delati. Zato nadzorujejo zahtevane osebe zelo površno ali pa sploh ne in nato napišejo izmišljena poročila, seveda le v dobrem smislu ter tako naplahtajo klijenta, da so njegova sumničenja brez podlage.

Nepošten agencije si služijo denar predvsem z izsiljevanjem denarja. Človek, ki se prej o njih ne informira in jim pade v roke, pride lahko v zelo težaven položaj kajti ko je zaupal nepoštenemu agentu svojo skrivnost, ta v največje začudenje klijenta zahteva od njega veliko vsoto za to, da bo molčal. Preplašenemu klijentu, ki se boji škandala, navadno ne preostane drugega kakor plačati.

Dobre detektivske agencije so vedno silno drage, kajti teplačajo tudi dobro svoje ljudi. Pri omih agencijah, ki jih plačujejo drago, pa se večkrat dogodi, da skrivaj delajo uslužbenci druge stvari in si tako služijo denar, agenciji pa sestavljajo nedolžna, izmišljena poročila.

V BREZNO S POLICAJEM!

Pred nekaj dnevi je bila okradena v malem nemškem letovišču v Binzu soproga nekega nemškega novinarja. Ženo so našli v postelji narkotizirano. Policija je ugotovila, da se je ponoči splazil v njeno sobo neki lopov, jo med spanjem narkotiziral ter odnesel vse njene dragocenosti. Kmalu nato je padel policiji v roke neki Frank, katerega so dokazali da je okradel novinarjevo ženo. Na vprašanje, kje ima ukradene dragocenosti, je rekel, da jih ima skrivne v gozdu. V spremstvu več stražnikov je bil odpeljan v dotični gozd. Bil je trdo zvezan. Kraj njega je šel orjak-policaj. Lopov je policaje dolgo časa vodil po gozdu. Ko so prišli do nekega zelo zaraščenega mesta, je suhil Frank orjaka-policaja nenadoma v brezno, sam jo pa odkuril, čim najhitreje so ga nesle noge. Vse zasledovanje je bilo zaman.

ROJAKI, NAROČATE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR.

DRŽAVNI

RADIO TATVINE

V Milanu je pred par dnevi a-retirala policija nekega madžarskega novinarja, ki je imel že več let posebno radio-agencijo za trgovanje z valutami, devizami in izvoznimi borzami. Kot lastnik agencije je bil vpisan dr. Peter Cobor iz Keckemeti, ki se je po vojni preselil iz Madžarske v Italijo ter je navezal stike z različnimi milanskimi trgovci in borzi-janci.

Cobor je bil tehnični vodja agencije, katere lastnica je bila velika delniška družba z mnogimi italijanskimi člani. Agencija je več let poslovala, na čia bi kdo prišel na to, da živi pravzaprav od tatvine.

Pred kratkim pa je prejela milanska redarstvena oblast ovadbo, da krade neko poročila za agencijo Stefani. Senca je padla takoj na Coborja v Milanu in v njegovem uradu je policija res našla izvrstno urejeno postajo za službo s pomočjo radia. Na vprašanje, kakšne zveze ima agencija, so uslužbeni odgovorili, da imajo stike z Norfolkom v Angliji in z nekaterimi drugimi važnimi postojami. In res. Agencija je sprejemala poročila iz Norfolka, ni pa imela pravice, da bi ta poročila razmnoževala in jih oddajala naprej. Od tega oddajanja pa je v glavnem živel in se z njim okoristila. Z razmnoževanje poročil je materialno oškodovala rimsko italijansko agencijo Stefani, ki se je pritožila pri notranjem ministrstvu v Rimu, po zaslugi katerega je sedaj prišla cela stvar na dan.

Cobor, prirost človek, ni imel dovoljenja niti za borzno agenturo, niti za radiopostajo. Kakor je prišel do ključa, ki mu je omogočil razčlenjevanje borznih poročil, tudi ni znano. Na podlagi najdenih knjig je policija zaprla agencijo, madžarskega časnikarja pa spravila pod ključ. Obtežljivo je zanj zlasti dejstvo, da je bil gnetni dobiček teh radiotativ zelo velik in da je mož v zadnjem času prisluzil s svojo agenturo nič manj kot 300.000 lir. Zadeva pride seveda pred sodišče.

TEMPERAMENTNE SARDINKE

V Sassari na Sardiniji se je vršila v torek 27. julija matura na odoftni gimnaziji. K izpitu se je bilo prijavilo 72 dijakov, ki so pa radi zanemarjenja šole tako slabo pisali naloge in tako klaverno odgovarjali, da je proglasila izpraševalna komisija samo tri študente za gošne. Med temi tremi srečniki je bila tudi ena študentka, dočim so vse ostale damice propadle.

Rezultat je bil razglašen najprej ustmeno, potem pa še pisмено, in pola z imeni je bila nabita na črno desko. Propadli dijaki in dijakinje so radi tega sklenili maščevanje. Zvečer so se zbrali na domačem korzu in ko so prišli mimo predsednik in člani izpraševalne komisije, so se dijaki in dijakinje razvrstili v falango, ki je strumno naskočila profesorje in nadzornike, svoje dobre vzgojitelje opsovala, opljuvala in okloftala ter njihovo sveto telesno varnost tako ogrožala, da je morala nastopiti policija, ki je razjarjene študente razgnala z orožjem.

Odkod so Grosiči in Belasiči.

Italijani radi iščejo raznim jugoslovanskim priimkom ki jih nosijo, izvora v Italiji. Tako trdijo tudi, da so Grosiči in Belasiči prišli iz Lombardije, kjer še danes žive družine Grosis in Bellaschi. Grosiéh je doma iz Draguča v Istri in tam živi primek Grozič. Belasiči so tudi iz Istre in pod Učko goro je kraj z imenom Belasiči. Belasica se imenuje planina v Heregovini. Grosiči in Belasiči ostanejo pristočni naši priimki. V Liki je selo Mužulin. Ali morda od tam izvira Mussolini?

O SVETOVNI POŠTNI ZVEZI

Prva država glede pisem je ameriška Unija, vsako leto jih razpošljejo več kot šest milijard. — Druga je Velika Britanija s tremi milijardami in pol, tretja je Nemčija z eno milijardo in 800 milijoni. Več kot eno milijardo pisem na leto pošeta samoše Britanska Indija in Francija. Ogromen v primeri s številom prebivalstva je pisemski promet v Argentini, ki doseže z 830 milijoni skoraj Japonsko, 840 milijonov; pa nima Argentina niti deset milijonov prebivalstva, Japonska jih pa ima okoli 60 milijonov.

Glede odpisnic je spet ameriška Unija prva, okoli 5 milijard; druga je Japonska z dvema milijardama in pol in šele daleč zadaj sledi kot tretja Nemčija z 800 milijoni. Zopet daleč za Nemčijo je Anglija s 450 milijoni, Italija pa s 160.

Drugo presenečenje so tiskovine v notranjem poštne obratu. Tudi tukaj je Amerika prva, za njo pa pride Francija s tremi milijardami, dalje Anglija z dvema in Nemčija ter Italija z več kot eno milijardo.

Zelo zanimive so številke za Abesinijo, ki mora kot članica Svetovne poštne zveze pošiljati v Bern podatke kot vsaka druga država. Lani so pisali Abesinci 115.023 pisem, 350 dopisnic in 125 tiskovin. Kaj, to je promet!

Pri pošiljatih trgovskih papirjev je pa prva Španija s 160 milijoni; sledijo Francija s 118 milijoni, Južna Afrika s 70, Japonska s 150 itd. Nemčija jih ima samo 31 milijonov.

Vse to, kar smo doslej navedli, je notranji poštni promet. Sedaj pridemo na zunanji promet. Najprej, kar pride iz inoženstva. — Tu je spet ameriška Unija prva. Lani je dobila okoli 250 milijonov iz inoženstva, Anglija 147, Nemčija 118, Brazilija 105. Pri dopisnicah vodita Unija z 42 in Nemčija z 41 milijoni, nato Japonska s 30, Imijoni, Šaarsko okrožje z 20 milijoni, Češkoslovaška s 17 milijoni in tako dalje. Osupne nas tudi mesto Danzig, ki dobi iz inoženstva deset milijonov pisem in dopisnic. Pri tiskovinah vodi Brazilija s 120 milijoni, daleč za njo je Unija s 55 milijoni, Anglija z 41 milijoni, Argentina s 36, Italija s 24 milijoni itd.

Poštnih znamk proda na leto največ ameriška Unija, za njo pride Nemčija, nato Anglija, Francija in Italija.

V Rojano

se je ustanovila milica. Fašij v Rojano je urejen in skupina milicnikov bo skrbela, da se fašizem še utrdi in razširi.

VABILO NA PEVSKI KONCERT IN IGRO

Tukajšnja Slov. Nar. Godba prav uljudno vabi vse Slovence in Slovenke v tukajšnjem mestu ter v okolici, da se v kolikor mogoče udeležijo igre in pevskega koncerta, katerega priredi Slov. Kat. Pevsko in Dramatično Dr. "Naprej" iz Forest City.

Koncert se vrši v nedeljo, dne 5. septembra, zvečer ob 7 uri v dvorani sv. Jožefa, na 36 Danube Street. Vstopnina za odrasle je 75 centov za otroke pa 35 centov. Vršili se bosta dve igri in sicer ena v slovenskem in ena v angleškem jeziku. Pred igro bo pevskega koncerta prvi del, po igri pa drugi del.

V soboto, dne 4. septembra se vrši ples v dvorani. Pričetek je ob osmi uri zvečer.

Vstopnina za ples je 25 centov za osebo.

V ponedeljek, dne 6. septembra se tudi vrši ples v dvorani in sicer pod pokroviteljstvom dr. sv. Jožefa, J. S. K. J. Začetek ob sedmi uri zvečer, vstopnina 25 centov za osebo.

Ker Slovenci še nismo imeli take prireditve v naši naselbini, je želeli, da se vsi brez izjeme udeležimo in pokažemo, da znamo spoštovati prijaze Slovence in Slovenke iz bližnje naselbine ter da slišimo zopet enkrat mile slovenske pesmi.

Toraj na veselo svideenje dne 4. — 5. in 6. septembra.

ODBOR

IZNAJDLJIVA SLEPARJA

Pariško kazensko sodišče je imelo opraviti te dni z originalnim sleparjem. Obtožen je bil neki Lev, ki je moral biti zelo dober psiholog, osobito v poznavanju ženskega spola. Ljudje, ki se pečajo s sklepanjem fiktivnih zakonov, morajo sploh dobro poznati ženske. Lev je pa poznal še bolje kot običajni sleparji: Zenske so navadno lahkoverne in radi verjamejo moškemu, posebno če zna z njimi občeati. Lev je znal izrabiti to žensko slabost tako kot nihče drugi.

Navadni sleparji operirajo samo z žensko željo poročiti se in biti preskrbljena za vsako ceno. — Lev je pa izbral svoje žrtve le med takimi ženskami, ki bi se bile rade poročile in ki so imele veselje do literature, osobito do poezije. Ko je naletel na tako žensko, ji je ponudil roko in srce, obenem pa možnost, da se v literaturi proslavi. Trdil je namreč o sebi,

da je glavni urednik in lastnik velikega lista, lastnik tiskarne, v kateri se ta list tiska in lastnik krasnega gradu, kjer so dani vsi pogoji za pesnikovanje. Naravno, da je imel pri ženskah velik uspeh. Število njegovih žrtv je zelo veliko. Sodišče jih je poklicalo kot priče in sirote so priznale svojo lahkomišelnost, ki je spravila mnoge ob vse premoženje.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtniki, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda".

ADVERTISE in GLAS NARODA

Grozdje! Grozdje! Grozdje!

To je že peto zaporedno leto, ko smo razposlali na stotine kar grozdja našim odjemalcem v vse dele Združenih držav, in vsak posamezni odjemalec je bil zadovoljen z našim blagom! Naročite kar našega izbranega črnega ali belega grozdja in se prepričajte. Naša prva trgateg se je že začela.

WALTER PREDOVICH

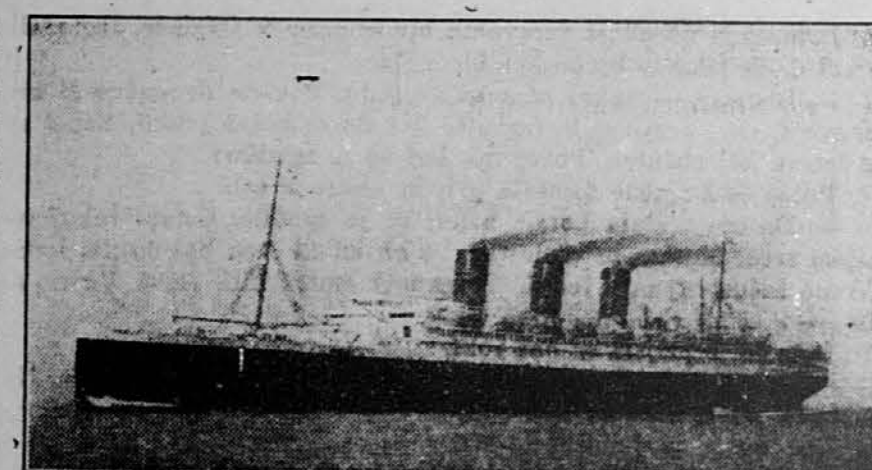
naslednik BAKULICH PREDOVICH CO.
216 California Fruit Bldg.,
SACRAMENTO, CALIF.

ROJAKI: —

Tekom letošnjega leta prirejenih izletov se je vdeležila velika skupina naših rojakov, kateri so bili popolnoma zadovoljni bodisi s kabinami, hrano, postrežbo in pozornostjo, katere so bili deležni med vožnjo. Kot dokaz splošnega zadovoljstva nam prihajajo dnevno vprašanja, ako namerava naš potniški oddelek prirediti to leto še kak skupni izlet. Da vstrečemo našim rojakom, smo se odločili prirediti

JESENSKI (tretji) SKUPNI IZLET

s parnikom

"PARIS"

KI ODPLUJE IZ NEW YORKA,

dne 11. septembra, t. l.

V to svrhu imamo rezerviran poseben oddelek III. razreda v sredini parnika, najboljše kabine z 2., 4. in 6. posteljami.

Rojaki, nudi se Vam prilika, da obiščete stari kraj v spremstvu našega izkušenega uradnika, ki Vam bo omogočil brezskrbno potovanje v domovino, da obiščete, stariše, soproge, otroke in sorodnike, ki Vas morda že leta in leta željno pričakujejo.

Kdor se namerava vdeležiti tega izleta, naj nam takoj naznani in pošlje tudi aro, da mu določimo prostor na parniku. Čimpreje se kdo zgasi, tem boljše kabino bo imel na razpolago. Za vsakovrstne informacije in pojasnila stoji vsem rojakom na razpolago naš potniški oddelek.

FRANK SAKSER STATE BANK

Potniški oddelek.

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

Pozor rojaki!

V zalogi imamo

SVETO PISMO

(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

AVSTRALEC

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za "GLAS NARODA" priredil G. P.

21

(Nadaljevanje.)

Stokaje se je naslonila nazaj. Kmalu bo prišel čas, ko ne bo imela več na razpolago nobenega voza in ko bo morala smatrati za redosen luksuz vse, kar ji je bilo dosedaj nekaj samoposebi umevnega.

Ko je dospela na kolodvor, ji je ostalo še deset minut časa do prihoda vlaka. V nervoznem nemiru je pričela hoditi gorindol po peronu. Da bi je ne videli in nagovorili znanci, je nosila gost pajčolan. Nosila je tudi črno obleko, katero je našla v svoji garderobi. Bilo je tudi dobro, da ni delala direktnega utisa žalujoče, da bi se Lota preveč ne prestrašila.

Konečno je dospel vlak in pri nekem oknu je zapazila ljubki, sveži obraz Lote. Dvignila je pajčolan ter ji zamahala z roko.

Par trenutkov pozneje sta se obe sestri objeli.

— Tukaj sem, Dagmar! Kakšno dolgočasno potovanje. Proti koncu sem bila od nespornosti že tako nervozna, da bi najraje skočila iz vlaka ter letela poleg nje. Sedaj pa mi hitro povej, — kako gre mami? Ali je resno bolna?

Dagmar se je toliko premagala, da je izgledala mirna.

— Mami gre zopet boljše. Spi in jutri se bo že bolje počutila.

Lota je zrla pozorno na sestro s svojimi razumnimi očmi.

— Potem je dobro. Le pomisli, postala sem tako nervozna, ko je dospela brzojajka. Imela sem tako čuden občutek, da ti ga ne morem popisati. In ko sem te zagledala v črni obleki v tej vročini, sem imela zopet isti neprijetni občutek. Zdelo se mi je kot da nam je nekdo umrl. Ali ni to neumno? Mama je torej boljše?

Dagmar je morala napeti vse svoje sile, da ji niso prišle solze v oči. Hotela je najprvo spraviti Loto v voz. Tukaj na peronu, sredi tujih ljudi, ji ni mogla nemoteno povedati, kaj se je zgodilo.

— Da, mami gre zopet boljše. Sedaj pa pojdi. Kje imaš listek za prtljago?

Lota je vzela listek iz denarnice ter ga izročila služabniku.

Skupaj sta odšli nato proti vozu.

Lota je zrla na vse strani, da najde kak znan obraz. Vlak je bil namreč močno zaseden. Ker je bila Lota pomirjena radi zdravja matere, se je pričela zopet zanimati za okolico.

— Niti enega znanega obraza, Dagmar! Zelo bi me veselilo, če bi takoj srečala koga, — je rekla.

Dagmar je bila vesela, da nista srečali nobenega znanca. Ko sta sedeli v vozu, je globoko vzdihnila.

Kakor hitro je prinesel služabnik prtljago, se je avtomobil odpeljal. Lota je potegnila zastore navzdol ter prižgala malo električno svetilko. Pri tem je sedla na stran Dagmar.

— Lastni avtomobil je vendar nekaj famoznega, Dagmar. Tako vesela da, da sem zopet doma. Najraje bi se ne vrnila v penzionat. 1. oktobra je moj čas itak končan. Izza Velikonoči ni Hane Malin več v penzionatu. In vendar je bila moja najljubša prijateljica. Odkar je odšla, mi ne ugaja več tam. Ali ni Hana mična?

Dagmar se je pokimala, kajti mučila jo je zavest radi tega, kar bo morala sporočiti sestri.

— Da, Lota, zelo mi je ugajala, ko sem jo spoznala. Jaz mislim, da se sploh več ne vrneš v penzionat, — je rekla in besede so se ji tresle.

Lota se je naenkrat vzravnila ter se ozrla v Dagmar. Izgledalo je kot da je postalo njeno lice bledeje.

— Dagmar, — tukaj ni nekaj v redu. Povsem drugačna si kot ponavadi, tako resna si in izgledaš kot da se hočeš jokati. Zopet se me loteva isti občutek. Povej mi, kaj se je zgodilo?

Tedaj je Dagmar tesneje privila sestro k sebi.

— Da moja mala Lota, nekaj se je zgodilo. Ostani tukaj na mojem sreč. Moram te vzalostiti, a ob istem času boš čutila, kako iskreno sočustvujem s teboj. Pogumna moraš biti, Lota. Vedno si bila, — a sedaj ti bo nekoliko težko.

Lota jo je prišla za obe roki.

— Povej na kratko. Vem po tvojem govoru, da mi preti zlo. Ne muči me, povej mi vse.

Dagmar je poljubila čelo svoje sestre.

— Da, mala Lota, prav si imela, ko si v svoji slutnji domnevala, da nam je nekdo umrl.

Lota se je stresla.

— Mama? — je vprašala hripavo.

— Ne, Lota, ne mama. Tvoj oče je umrl.

Lota je skočila pokonci ter zrla z velikimi, preplašenimi očmi v njen obraz.

— Papa! Oh ne, to ne more biti. Naš močan, zdrav papa. — kako je to mogoče? Ali je bil bolni? Zakaj me niste oklicali preje domov, da bi ga še enkrat videla?

Dagmar jo je pritegnila še enkrat k sebi.

— Ni bil bolan, Lota. Predčvrstjenjem je bilo veliko slavlje v našem gradu. Po slovesnosti, katere se je navidez udeležil skrajno dobre volje, je dal mami in meni skrajno slaba pojasnila. Rekel nam je, da je uničen in da bo naš grad prodan na dražbi. Nato, — nato pa se je zgodilo.

Lota je postala smrtnobleda te rse je tresla.

— In kaj se je zgodilo? — je rekla.

Vrgla se je na prsi Dagmar.

— Dagmar, ah, ali je papa usmrtil samega sebe?

Mučna groza je ležala v teh besedah. Sreč Dagmar se je streslo v pričo bede sestre. Pogledala je s stresno se roko njene lase.

— Da, Lota, Bil je na mestu mrtve.

Pripovedovala je, tako prizanesljivo kot mogoče, kako je prišlo vse in kakšno so sedanje razmere.

Lota je ležala nekaj časa povsem tiho v objemu svoje sestre. Sempatam se je stresla. Ko je končala Dagmar svoje poročilo, se je oprostila Lota iz njenih rok ter se vzravnila. Mehanično je pogledala s treseno se roko preko las ter zrla nepremično predse. Naenkrat pa sta se strah in beda izpremenila v vroče solze. Zakrila je obraz z obema rokama.

Dagmar je pustila sestro popolnoma pri miru. Dolgo je jokala Lota nemo predse. Konečno pa je rekla iht:

— Ah, Dagmar, kako strašno je vse to! Zdi se mi naenkrat kot da je celi svet brez solnce in luči.

Dagmar ji je zopet pogledala roko.

— Ne obupaj, sestra moja, svet ne bo ostal brez solnce in luči. Tudi jaz sem bila izprva brez upanja ter sem preživela težke, mučne ure. Danes opoldne, ko so upniki ravno grdo pritiskali mene in mamo, je posejal žarek luči. Prišel je rešitelj v bedi.

Lota je obrnila solze.

— Rešitelj v bedi?

— Da, pomisli, Avstalec je prišel z dr. Hartlingom k nam v rad ter ponudil svojo pomoč. Vse hoče urediti ter se pogajati z upniki.

Kljub svoji bedi in srčni bolesti, se je Lota vzravnila ter vprašala pogledala sestro.

— Avstalec? On je bil pri nas?

— Da, in ponudil nam je svojo pomoč na plemenit, velikodušen način.

Dagmar je pričela pripovedovati o Ralf Jansenu ter o svojem pogovoru z njim. Tudi v Loti je vzbudila mnenje, da je dala že pred daljšim časom svojemu očmu premoženje na razpolago. Hotela je Loto obvarovati pred spoznanjem, da je njen oče osleparil sestro za njen denar. Že itak in brez tega je bila slika očeta zatemnjena vsled njegove lahkomiselnosti ter strahopetnega bega iz sveta, vsled česar je izročil ženo in otroke pogibelji.

(Dalje prihodnj.)

EDGAR ALLAN POE:

Izdajalsko srce.

Res je, nervozen, strašno nervozen sem bil tisti čas in sem še; a zakaj naj bi bil blazen? Bolezen mi je bila čute poostila, pa ne uničila, ne otopila. Slišal sem vse kar se je godilo v nebesih in na zemlji; tudi marsikaj, kar se je vršilo v peku. Kako bi torej mogel biti blazen? Le poslušajte, kako pametno in mirno bom pripovedoval ves potek zgodbe!

Kako mi je misel na to prišla najprej v pamet, res ne vem povedati; a ko sem se je enkrat zavedel, me je zasledovala noč in dan. Kakega posebnega namena pri tem nisem imel. Tudi sovraštvo me ni k temu zapeljalo, zakaj starca sem imel rad. Nikdar mi ni bil prišel preblizu, nikdar me ni niti z besedico razžalil. Tudi njegov denar me ni vabil, — mislim pa, da je bilo njegovo oko, ki me je dražilo. Da, to je moralo biti! Eno njegovih oces je bilo namreč podobno očesu jastreba — bilo je modrikasto blede barve in pokrito s kožico. Kolikokrat me je z njim pogledal, sem imel občutek, kakor da se mi strjuje kri v žilah; in tako se je zgodilo, da mi je v duši polagoma, čisto polagoma zorel namen, da umorim starca, samo da se za vedno oprostim onega očesa.

To je vse, radi česar me imajo sedaj za blaznega. Toda blazneži delajo brez premisleka in naj bi bil kdo mene videl! Kako sem se po načrtu lotil dela — s kakšno previdnostjo, s kakšno preudarnostjo sem to izvršil. Nikdar nisem bil prijazenjši s starim možem kakor ves zadnji teden, preden sem ga usmrtil. Vsako noč proti polnoči sem se priplazil pred njegova vrata, položil roko na ključavnico in jih odprl, — oh, kako tiho, kako polagoma! In ko sem bil dovolj na široko odprla vrata, da bi lahko šla slava skozi, sem izlekel svetilko, ki je bila okoli in okoli zagnjena, tako da ni mogel prodati noben žarek, in nato sem vtaknil glavo v sobo. O, če bi mi bil kdo pri tem videl, bi se bil gotovo smejal, kako previdno in spretno sem jo pomolil in kako zvito in varno sem vse to začel! Prav, prav na rahlo sem jo zategnil, da ne bi zbudil starca iz spanja. Trajalo je celo uro, da sem slednjič vtaknil glavo tako daleč skozi odprtino, da sem lahko videl starca ležati v postelji. Ha! Mar bi bil imel blaznež toliko potrpežljivosti in previdnosti! In ko sem nato imel glavo srečno v sobi, sem odprl svetilko natiho — oh! kako natiho — kakšno nad vse previdno, da bi tečaj morda ne zaškripal preglasno. Odprl sem jih, toda baš le tako široko, da je mogel pasti en sam majcen žarek na jastrebe oko. In tako sem delal sedem noči in vsakokrat baš o polnoči uri; toda našel sem oko vedno zaprto in tako se nikakor nisem mogel lotiti dela, zakaj jevil me ni starca, ampak njegovo zlobno oko. Vsako jutro, čim se je dan svitljal, sem druzno čim v njegovo sobo in sem brez vsake zadrege govoril z njim, ga s prišrčnim glasom, klical po imenu in spraševal, kako je spal. Mpral bi bil torej biti prav posebnemu sumljiv starec, da bi bil le kolikšak slutil, s kako mislijo sem ga opazoval vsak noč baš o polnoči, ko je spal. Ko se je bila na ta način približala osma noč, sem odprl vrata še z večjo previdnostjo kakor navadno. Sekundi kazalec na kaki uri se premika hitreje kakor se premika moja roka. Še nikoli si nisem bil v toliki stopnji svet svojih zmožnosti in

svoje bistroumnosti kot to noč. Občutil sem nad tem notranje veselje, ki sem ga komaj mogel obvladati. Mislim, da sem stal na pragu njegove sobe in da sem odpiral vrata prav polagoma, vedno bolj in bolj na široko in da ni slutil niti v sanjah o mojem pomotju. O, pri tej misli sem se moral sam pri sebi smejati. Morda pa me je bil vendar slišal, zakaj v tem trenutku se je nenadoma zganil v postelji, kot bi ga bilo kaj prestrašilo. Sedaj boste mislili, da sem jo popihal. O, ne! V njegovi sobi je bilo temno kot v rogu, kajti iz strahu pred roparji je bil oboknice popolnoma zaprl. Vedel sem torej da ni mogel videti, da so se vrata odprla in z neomajno vztrajnostjo sem jih vedno bolj in bolj na široko odpiral.

Slednjič sem spravil glavo popolnoma notri in sem vprav hotel odpreti svetilko. Tu mi je zdrnil palec s kositernaste kljukice in starce se je zavrnil pokonci v postelji in zavpil: "Kdo je?"

Bil sem popolnoma tiho in niti odgovoril. Celu uro si nisem upal niti dihati in nisem mignil niti s trepalnic; med tem časom pa tudi nisem nič slišal, kot bi bil zopet legel. Še vedno je sedel v postelji pokonci in vlekel na uho; prav tako, kot sem bil sam delal noč za nočjo, je tudi on poslušal mrtvaško uro v steni.

Nenadoma sem zaslišal nekaj kot rahlo stokanje. Spoznal sem v tem vzdihljaj smrtnega strahu. Stokanje od bolečine ali toge ni bilo. Bil je oni zamolkli, napol pridružen glas, ki se izvije iz globine prestrašene duše. Le predobro poznam te mučne vzdihljaje. Marsikatero noč, ko je bilo o polnočni uri vse pogreznjeno v globoko spanje, so se dvignili iz mojih lastnih prs, da s svojo strašno tesnobo pomnože strahove, ki so me spravljal ob pamet. Pravim, da sem jih le predobro poznal, in vedel sem, kaj je moral starec čutili. Smilil se mi je, čeprav sem bil v notranjosti zadovoljen. Vedel sem, da je ležal zbujen ves čas od prvega rahlega šuma, ki je bil vzrok, da se je obrnil v postelji. Ker se ga strah vedno bolj polnčala, se je trudil misliti, da ni vzroka zanj; pa se mu ni hotelo posrečiti. Zastonj si je dejal: "Nič ni; le veter, ki se je vjel v dimnik; morda miš, ki je smuknila preko tal ali rahlo ščerkanje črčka." Gotovo se je skušal starec tolažiti s takimi razlagami. A ves trud je bil zaman; vse zastonj! Blizajoca se smrt je bila že stopila predenj, zagrinjav s temnimi sencami dušo svoje žrtve; strahotni učinek teh nevidnih senc je bil ta, da je starec, dasi ni nič videl ne slišal, občutil mojo navzočnost v svoj sobi.

Ko sem bil dalje časa zelo potrpežljivo čakal, ne da bi ga bil slišal leči, sem se odločil, da odprem svetilko prav — prav malo. To sem napravil z največjo previdnostjo. Nemogoče si je predstavljati, kako rahlo in polagoma sem odpiral svetilko, dokler ni slednjič en sam tenek žarek, takoj fin kot nit na pajčevini, prišel skozi odprtino in padel na jastrebe oko.

Bilo je odprto, na široko odprto in ko sem vanj pogledal, se je dvignila v meni jeza. Popolnoma jasno sem ga videl — nekaj medlomodrega z ostudno kopreno, da me je spreletela groza prav do mozga udov. A starčevega obraza in telesa nisem mogel nič spoznati, kajti bil sem takorekoč instink-

tivno naravnal žarek uprav na prekleto mesto.

Rekel sem že, da moja dozdevna blaznost ni obstojala v ničem drugem kot v mojih preveč razdraženih in poostrenih čutih. Tako mi je sedaj prodir na uho rahel, zamolkli, hiter šum, liki tiktakanje ure zavite v vato. Tudi ta šum mi je bil znan. Starcu je bilo sree in to mi je le še bolj razvnelo jezo, kot udarjanje na boben vzpodbode jezo vojaka.

Pa tudi sedaj sem se še premagal in ostal pri miru. Upal sem si komaj dihati in svetilko sem nepremično držal trdno v rokah. Poskušal sem, kako sigurno sem lahko držal žarek naravnano na oko. Med tem se je peklensko udarjanje srca še vedno bolj jaciilo. Z vsakim trenutkom so postajali udarci hitrejši, močnejši. Pri starcu je morala groza doseči višek. Z vsakim trenutkom, pravim, je postalo bitje srca glasnejše in glasnejše! Ali me boste tudi razumeli? Rekel sem že, da sem nervozen, in to sem zares. Tu ob tej polnočni uri in pri strašni mrtvaški tišini v stari hiši se me je radi onega čudnega šuma polastil strah, ki ga insem mogel premagati, da sem ostal pri miru. Sree pa je vedno glasneje in glasneje bilo misli sem, da mu mora počiti. In sedaj se me je lotil nov strah: Šum lahko sliši kak sosed! To je napravilo vsemu konec. Starcu je bilo odbila ura. Z glasnim krikom sem svetilko popolnoma odprl in skočil v sobo. Le enkrat — en sam krat je zastokal. V hipu sem ga potegnil na deske in vrgel težke blazine čezenj. Nato sem se zadovoljno nasmehnil, da je delo tako daleč dovršeno. Sree pa je z zamolklim glasom bilo še več minut. Toda to me ni skrbelo; skozi steno ga vendar ne bodo slišali in slednjič je tudi nehala. Starce je bil mrtev. Odstranil sem blazine in preiskal telo. Nobenega dvoma več, bil je mrtev — mrtev, kot bi ne bil nikdar dihal. Položil sem roko na sree in jo držal več minut na njem. Ni se več ganilo. Bil je nepreklono mrtev. Njegovo oko me ni moglo več mučiti.

Kdor me bo še imel za blaznega bo opustil to misel, če orišem, kako dobro premišljeno sem ukrenil, da sem skril truplo. Noč je jela giniti in delal sem molče in hitro.

Odrgral sem od sobnih tal tri deske in sem skril vse notri. Nato sem tako spet in natančno vložil deske zopet na prejšnje mesto, da ne bi bilo nobenega človeka oko — niti njegovo — moglo odkriti kako spremembo. Tu tudi ni bilo treba ničesar umiti — nikjer nobenega madeža — niti najmanjšega sledu po kaki kapljici krvi. Tako sem bil veliko preveč previden.

Ko sem bil vse to ukrenil, je bila ura štiri, — a še vedno tema kakor v rogu. Vprav ko je bila ura štiri, se je slišalo s ceste trkanje na hišna vrata. Z lahkim arcem sem šel ven, da jih odprem. Z lahkim srcem pravim, kajti česa naj bi se bil zdaj še bal? Vstopil so trije možje, ki so se z vso vljudnostjo predstavili kot uradniki s policije. Eden od mojih sedov je bil po noči slišal krik: to je bilo zbudilo sum na kak zločin. O tem je bilo obveščena policija in je sedaj poslala svoje uradnike, da na lieu mesta izvrše preiskavo.

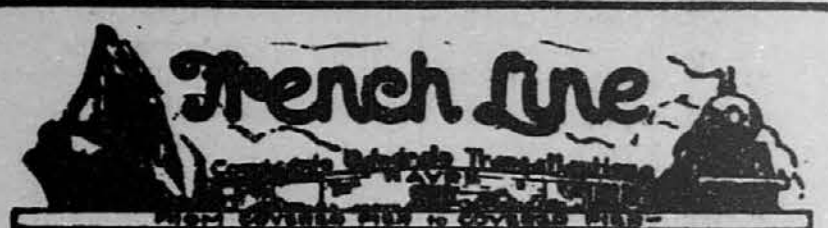
Jaz sem se smehljaj, — kajti česa sem se mogel bati? — in sem gospode lepo pozdravil. Glede krika sem izjavil, da sem bil sam zakrival v sanjah, in kar se tiče starca, sem rekel, da je odpotova na kmete. Vdih sem gospode okrog po vsej hiši in jih pozval, naj povzod pogledajo in vse prav natančno preiščejo. Slednjič sem jih peljal tudi v starčev sobo; pokazala sem jim, da so bile vse njegove stvari v miru shranjene in popolnoma nedotaknjene. V svoji gotovosti sem bil takorekoč kakor pijan, da sem šel po stole in jih primoral, da se tu odpočili od truda. Zase sem postavil v blazni drznosti, čes, da se mi je bilo popolnoma posrečilo, stol vprav na mesto, kjer sem bil skril truplo svoje žrtve.

Policiji so bili zadovoljni. Moje vedenje jih je bilo prepričalo

Kretanje parnikov - Shipping News

1. septembra:	Berengaria, Cherbourg, George Washington, Cherbourg, Bremen; Darflinger, Bremen.
2. septembra:	Hamburg, Cherbourg, Hamburg; Andania, Hamburg.
3. septembra:	Columbus, Cherbourg, Bremen.
4. septembra:	France, Havre; Homeric, Cherbourg, Bremen.
7. septembra:	Reliance, Cherbourg, Hamburg.
8. septembra:	Mauretania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.
9. septembra:	Stuttgart, Cherbourg, Bremen; Republic, Cherbourg, Bremen; Westphalia, Cherbourg, Hamburg.
11. septembra:	PARIS, III. SKUPNI IZLET: — Olympic, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg; Sierra Ventana, Bremen.

15. septembra:	Aquitania, Cherbourg.
16. septembra:	Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.
18. septembra:	Majestic, Cherbourg; Berlin, Cherbourg, Bremen.
21. septembra:	Resolute, Cherbourg, Hamburg.
22. septembra:	Berengaria, Cherbourg; Arabia, Hamburg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
23. septembra:	Thuringia, Cherbourg, Hamburg.
25. septembra:	France, Havre.
26. septembra:	Muenchen, Bremen.
29. septembra:	Mauretania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.
30. septembra:	Martha Washington, Trst; Columbus, Cherbourg, Bremen.

SAMO ŠEST DNI PREKO

Z OGROMNIMI PARNIKI NA OLJE

FRANCE 4. SEPTEMBRA - 25. SEPT.

PARIS 11. sept. — 2. oktobra.

HAVRE — PARIŠKO PRISTANIŠČE

Kabine tretjega razreda z umivalniki in tekočo vodo za 2.

4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in pijača.

19 STATE STREET NEW YORK

ALI LOKALNI AGENTJE

POZOR ROJAKI!

In meni samemu je bilo prav posebno dobro pri sreč. Sedli so in medtem ko sem veselo odgovarjal na njih vprašanja, so se vmes menili o drugih stvareh. A ni trajalo dolgo, ko sem čutil, da postajam bled, in želel sem, da bi že odšli. Glava me je bolela in po ušesih mi je šumelo; a oni so sedeli še vedno tu in se pogovarjali. Šum je postajal jačji — trajal je vedno dalje in je dobil nek gotov zvok. Da bi se znebil strašnega čustva, sem se vmešaval svobodneje v razgovor. A šumenje je trajalo dalje in je postajalo razločnejše, dokler se nisem slednjič prepričal, da ni bilo v mojih ušesih.

Vsekakor sem bil moral zdaj postati zelo bled; govoril pa sem še več in bolj na glas. A tudi šum je postal močnejši — kaj naj začnem? Na rahlo, zamolklo, hitro je šumelo — prav slično tiktakanju ure, zavite v vato. Pohajala mi je sapa — in uradniki še vedno niso nič slišali. Govoril sem še hitreje, še živaneje; toda tudi šum se je stopnjeval. Zakaj slednjič niso šli? Kot bi me bili uradniki s svojimi opazovanju spravili v jezo, sem hodil s težkimi koraki gori in dol po sobi. Vse zastonj! Šum je neprestano naraščal. Moj Bog! Kaj sem mogel še storiti? Penil sem se od jeze, divjal sem in klel. Pograbil sem za stol, na katerem sem bil sedel, in drsal z njim po deskah, a šum je bil zmerom glasnejši, preglasil je vse drugo. Glasnejši, glasnejši, še vedno glasnejši je postajal. In možje so se zadovoljno dalje razgovarjali in se smehljali. Ali je bilo mogoče, da niso slišali? Vsemogoči Bog! — ne, ne! — Slišali so! — Slišali so zvezo! — Poznali so pomen! — Le rogali so se moji grozi! — To so bile moje misli in so še danes. Vse drugo se je zdelo lek proti tem duševnim mukam! Vse drugo bi se dalo lažje prenesti kakor to roganje! Tega hinavskega smehljaja nisem mogel dalje prenašati! Bilo mi je, kakor bi bil moral umreti, če ne zavpijem na glas.

— In zdaj — čuj! glasneje in vedno glasneje! — "Podleži!" sem zavpil, "ne potajujate se dalje! Priznavam dejanje! — odtrgajte desko! — tu, tu! — to je grozno utripanje njegovega srca!"

Konferenca železniških direktorjev.

Po poročilu iz Beograda se bo v kratkem vršila v prometnem ministertvu redna konferenca direktorjev posameznih železniških direktorjev pod predsedstvom pomočnika ministra Bore Popovića. Na konferenci se bo razpravljalo o ukrepih za zavarovanje železniških prog za slučaj elementarnih nevarnosti ter o novi železniški tarifi.

Prosti pouk glede državljanstva in priseljavanja je vsak četrtek in petek med 1. uro popoldne in 10. uro zvečer v ljudski šoli št. 62 Hester & Essex Street, New York City.

Vprašajte za zastopnika Legije za Ameriško Državljanstvo.

NAZNANILO.

Našim naročnikom v državi Pennsilvaniji naznanjamo da jih bo v kratkem obiskal zopet naš znani zastopnik

Mr. JOSEPH ČERNE

in prosimo, da mu gredo na roko, ter pri njem obnovijo naročnino.

Upravništvo.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh. Vred naše dolgoletne izkušnje vam mi zmoremo dati najboljša pojasnila in priporočila, najboljša pojasnila in priporočila, niki.

Tudi nedržavljan zamerijo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnjo vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C. na generalnega naselnskega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija, 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskati vsak posilec osebno, bodisi v najbližnji naselnski urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kedo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnike ali svojce iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripisanih v tem letu 670 priseljencev, toda polovica te kvote je določena za ameriške državljanke, ki šele dobiti sem staršev in otroke od 18. do 21. leta in pa za poljedelske delavce.

Ameriški državljan pa zamerijo dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez da bi bili šteti v kvoto, potrebno pa je delati prošnjo v Washington.

Predno podvzamete kakli korak, pišite nam.

FRANK SAKSER
STATE BANK
32 CORTLANDT ST., NEW YORK

ADVERTISE in GLAS NARODA